

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಹೊಳಹುಗಳು

ಡಾ. ಸೌಮ್ಯ ಕೆ. ಸಿ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ.

Abstract:

ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಮನಸೋಲದವರಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದವನ್ನೀಯುತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯನೂ ಸಹ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಸ್ಮಯಗಳಿಗೆ ಅದರ ಅದ್ಭುತಗಳಿಗೆ ಬೆರಗಾಗುತ್ತಲೇ ನಿಗೂಢತೆಗೆ ದಂಗಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೂ ನಿಲುಕದ ಅದ್ಭುತ ಸಂಗತಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೋಟ್ಯಾನುಕೋಟಿ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನೂ ಒಬ್ಬ. ಸೂರ್ಯ- ಚಂದ್ರ, ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿ, ಸಮುದ್ರ-ನದಿ, ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿ, ಗಿಡ-ಮರಗಳ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ನೆರವಿನ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಜೀವ ಸಂಕುಲ ಬದುಕುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಭೂಮಿ ಅಂತಹ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಹೊಳಹುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪರಿಸರ, ಸಂಶೋಧನಾ ಹೊಳಹುಗಳು, ಪ್ರಕೃತಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

ವಿಸ್ಮಯಗಳ ತಾಣವಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಿನಾಭಾವವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದವರೆಗೆ ಹಲವು ಕವಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯಾದದ್ದು ಪ್ರಕೃತಿ. ಆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮ್ಯತೆಗೆ ಮನಸೋಲದ ಕವಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಜನಪದರಿಗಂತೂ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಸರ್ವಸ್ವ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲದ್ರವ್ಯವೇ ಪ್ರಕೃತಿ.

ಏಳುತಾಲೆ ನಾನೆದ್ದು ಯಾರ್ಯಾರ ನೆನೆಯಾಲಿ

ಎಳ್ಳು ಜೀರಿಗೆ ಬೆಳೆಯೋಳ / ಭೂಮ್ತಾಯಿ

ಎದ್ದೊಂದು ಘಳಿಗೆ ನೆನೆದೇನ ||

ಎಂಬ ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಒಡಲಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ಮನುಷ್ಯರ ಬದುಕಿಗೆ

ಜೀವದಾತೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅ ಬೆಟ್ಟಾದ ಬಿದಿರೇ ಹಟ್ಟಿಗೆ ನೆರಳಾದೆ, ಗಿಡದಾಗ ಗಿಡ ಚೆಲುವ, ಅಪ್ಪ ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಬೆಪ್ಪಾದೋ ಈ ಭೂಮಿ ಮುಂತಾದ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರಿವೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ವರ್ಣನೆಯೂ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ನಡುಗನ್ನಡ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಜನ್ನ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ನಾಗಚಂದ್ರ, ನಂಜುಂಡ ಕವಿ, ಆಂಡಯ್ಯ ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ

Please cite this article as: ಸೌಮ್ಯ ಕೆ.ಸಿ. (2024). ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಹೊಳಹುಗಳು. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 3(3), 30-33

ಮನಸೋಲದವರೇ ಇಲ್ಲ. ಪಂಪ ತನ್ನ
ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜನ ವಿಜಯ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ,

**“ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಿದೊಡಮೊಳ್ಳುಡಿಗೇಳ್ತೊಡ
ಮಿಂಪನಾಳ್ ಗೇ**

**ಯಂ ಕಿವಿವೊಕ್ಕೊಡಂ ಬಿರಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಂಡೊಡಮಾದ
ಕೆಂದಲಂ**

**ಪಂ ಗೆಡೆಗೊಂಡೊಡಂ ಮಧುಮಹೋತ್ಸವಮಾದೊಡ
ಮೇನನೆಂಬೆನಾ**

**ರಂಕುಸವಿಟ್ಟೊಡಂ ನೆನೆವುದೆನ್ನ ಮನಂ ಬನವಾಸಿ
ದೇಶಮಂ”**

ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ನೈಸರ್ಗಿಕ
ಸತ್ವವು ಪಂಪನನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ
ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕನ್ನಡ
ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಕವಿ ಆಂಡಯ್ಯ ತನ್ನ
‘ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ’ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ

**“ಪಲವು ನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳವಂ ಬಗೆವೊಡೆಮದುಂ
ಬಣ್ಣಿಸಲಾರನಾ**

**ನೆಲನಂ ಮುತ್ತಿನ ಮಾನಿಸರ್ ಪೊಗಳಿಲೇನಂ
ಬಲ್ಲರೆಂಬೊಂದು ಬ**

**ಲ್ಲಲಯಂ ನೆಟ್ಟನೆ ತಾಳ್ಳು ಕನ್ನಡಮನಿಪ್ಪಾನಾಡು
ಚೆಲ್ಲಾಯ್ತು ಮೆ**

**ಲ್ಲಲರಿಂ ಪೂತ ಕೊಳಗಳಂ ಕೆರೆಗಳಂ ಕಾಲುರ್ಗಳಂ
ಕಯ್ಯಳಿಂ”**

ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಬಗೆಗೆ
ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳವನಾದ
ಆದಿಶೇಷನಿಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು
ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಹೇಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಲು
ಸಾಧ್ಯ ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ವಚನಕಾರರು, ಕೀರ್ತನಕಾರರು
ಅಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸುತ್ತಾ
ವಚನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ತನ್ನ
ವಚನದಲ್ಲಿ,

“ಈಳೆ, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು ಮೊದಲಾದವಕ್ಕೆ

ಹುಳಿನೀರನೆರೆದವರಾರಯ್ಯ?

ತೆಂಗು, ಹಲಸು, ಭಾಳೆ, ನಾರಿವಾಳಕ್ಕೆ

ಸಿಹಿನೀರನೆರೆದವರಾರಯ್ಯ?”

ಎನ್ನುತ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಸ್ಮಯಕ್ಕೆ ಚಕಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳ
ಕವಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ
ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ. ರಸಖುಷಿ ಕುವೆಂಪುರವರು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ
ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಕೌತುಕಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ
ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯ,
ಚಂದ್ರೋದಯ, ಮಳೆ-ಚಳಿ, ಹಿಮ, ಹೂವು-ಲತೆ,
ಪಕ್ಷಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಣ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ
ರಮ್ಯವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತಾ ಅವರು
ಬದುಕಿದ್ದ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಮೃದ್ಧತೆಯನ್ನು
ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ,

“ಬಾರೋ ಸಾಧನಕೇರಿಗೆ ಮರಳಿ ನಿನ್ನೀ ಊರಿಗೆ

ಮಳೆಯು ಎಳೆಯುವ ತೇರಿಗೆ ಹಸಿರು ಏರಿದೆ ಏರಿಗೆ

ಹಸಿರು ಸೇರಿದೆ ಊರಿಗೆ, ಹಸಿರು ಚಾಚಿದೆ ದಾರಿಗೆ”

ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳು ದಾರಿಗೆ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡ ಹಸಿರು,
ಹಸಿರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಸದುಕೊಂಡ ಮಳೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ
ಹೊಸ ಮೆರುಗನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.
ಜಿ.ಎಸ್.ಎಸ್, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು,
ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಯಾದ
ಬರಗೂರು ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ
ಭಾಗವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತಾವು ಬದುಕಿದ್ದ
ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮ್ಯ ನೋಟವನ್ನು ಸಹೃದಯರಿಗೆ
ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಬರೆದು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ
ನಮಗಿಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ಎಷ್ಟು ಕಳಾಹೀನವಾಗುತ್ತಿದೆ
ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಹತ್ತುತ್ತಿದೆ.

ಮಾನವ ಭುವಿಯ ಮೇಲೆ ಅವತರಿಸಿದಾಗ
ದುರ್ಬಲನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದವನು. ಅನಂತರ “ಭೂ
ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಆತ
ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಭೂಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು
ಬದಲಾಯಿಸತೊಡಗಿದ. ಅಡವಿಗಳು
ನೆಲಸಮವಾದವು; ಮರುಭೂಮಿಗಳು

ವಿಸ್ತರಿಸತೊಡಗಿದವು, ನೆಲದೊಳಕ್ಕೆ ಸುರಂಗ, ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಕಾಲುವೆ ಸಂಪರ್ಕ, ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ, ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿ ಕೆಲಸ, ನದಿಗಳ ಧಾರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಹೀಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಮಾಡತೊಡಗಿದ.”¹ ಇದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಸಕಲ ಸಮತೋಲನವೂ ಏರುಪೇರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಮಗಿರಬೇಕಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಮಾನವ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

“ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಅವನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಇರುವುದೇ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಬಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಲಿತಿದ್ದಾನಲ್ಲದೆ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶವನ್ನೂ ಗೆದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲ ಕೂಡ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ.”² ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಡವೆಯಂತೆ ಗ್ರಹಿಸಿ, ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂಲವಾಗಿ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯವೆಸಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನೆಲ, ಜಲ ಎಲ್ಲವೂ ಇಂದು ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿವೆ.

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಮಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಂತರು, ತೇಜಸ್ವಿಯವರು, ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಸರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಳಜಿ ತೋರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವೈಚಾರಿಕವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೆಲ-ಜಲದ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಚಳವಳಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು ನಾವು ವಿಷಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ರಮ್ಯವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಆಲೋಚನೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಪರಿಸರ ತಜ್ಞರು

ಯಾವುದೇ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ಪರಿಸರ ಆಂದೋಲನದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಗಡವುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾ, ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ.ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆಯವರು ‘ಪ್ರತಿದಿನ ಪರಿಸರ ದಿನ’ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಏರುಪೇರುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣೀಕರ್ತನಾದ ಮಾನವನ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ “ಈತ ಭೂ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸ ತೊಡಗಿದ. ಅಡವಿಗಳು ನೆಲಸಮವಾದವು. ಮರುಭೂಮಿಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸತೊಡಗಿದವು, ನೆಲದೊಳಕ್ಕೆ ಸುರಂಗ, ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಕಾಲುವೆ ಸಂಪರ್ಕ, ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ, ಜಲಾಶಯಗಳಿಂದ ಕಾಲುವೆ ಜಾಲ, ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿ ಕೆಲಸ ಹೀಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡತೊಡಗಿದ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಸಿರುಮನೆ ಪರಿಣಾಮ, ಓಜೋನ್ ಪದರದ ಸಮಸ್ಯೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯವಸ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕುರಿತ ಜಾಗೃತಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾದ ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ, ಪರಿಸರ ಪ್ರಿಯರಾದ ಸಿ.ಎಚ್.ಬಸಪ್ಪನವರ್, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಎಚ್.ಆರ್ ಮುಂತಾದವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂಗು ಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮಳೆ ನೀರು ಮರುಸಂಗ್ರಹಣ, ಬೀಜದುಂಡೆ ಅಭಿಯಾನ ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವತ್ತ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಿಯರು ಪಣತೊಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ತನ್ನ ಸಹಜರೂಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಳಾಹೀನವಾಗುತ್ತಿದೆ. “ಮನುಷ್ಯನ ಆಸೆ

ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕೃತಿಗಿದೆ ದುರಾಸೆಯನ್ನಲ್ಲ” ಎನ್ನುವ ಗಾಂಧಿಯ ಮಾತು ಮನನೀಯ. ಎಚ್.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು “ಪ್ರಕೃತಿ ಬಡ್ಡಿ ತರುವ ಬಂಡವಾಳವಿದ್ದಂತೆ, ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಕೈಯಿಕ್ಕಬಾರದು” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಬಹುದು.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಭೂಮಿಯ ದೋಚುವಿಕೆಯ ಕುರಿತು “ಒಡವ್ಯಲ್ಲೋ ಮಗನೇ ಒಡಲಿದ್ದ ಜೀವ” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೌದು ನಾವು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ನಮಗೆ ಒಲವಿರಬೇಕು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ರವಾನಿಸುವುದರಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಳಜಿಯಿರಬೇಕು. ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಜನಸಮುದಾಯ ಎಚ್ಚೆತ್ತರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಉಳಿವು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಭವಿಯ ಮೇಲೆ ಬಾಳಿದ್ದ ಎಂಬ ದಾಖಲೆಯಷ್ಟೇ ಉಳಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಲವು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

- ಪರಿಸರದ ಕುರಿತಾಗಿ ಬರೆದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತೌಲಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.
- ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಟಗೊಂಡ ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು.
- ಪರಿಸರವಾದಿಗಳ ಪರಿಸರದ ಕಳಕಳಿಯ ನೆಲೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ಜನಪದೀಯರು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅವರ ಆಚರಣೆಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ.
- ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ. (2011). ಪ್ರತಿದಿನ ಪರಿಸರ ದಿನ. ಅಂಕಿತ ಪುಸ್ತಕ. ಪುಟ. 10.
2. ಬಸಪ್ಪನವರ್ ಸಿ.ಎಚ್. ಹಸಿರು ಉಸಿರು. ಪುಟ-71

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಹೆಚ್ ಆರ್, ಪರಿಸರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.
- ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಆರ್.ವಿ. (2004). ಆಂಡಯ್ಯ ಕವಿಯ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವಂ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು.
- ರಂಗನಾಥ್ ಮತ್ತು ಎ.ಎನ್.ಸೋಮಶೇಖರ್. (2005). ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ. ಮೈಸೂರು ಬುಕ್ ಹೌಸ್.
- ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ತೀ.ನಂ. (ಸಂ.) (2015). ರನ್ನ ಕವಿ ಗದಾಯುಧ ಸಂಗ್ರಹಂ. ವಸಂತ ಪ್ರಕಾಶನ.